

geografisch denken en doen
INPERSPECTIEF

een uitgave van Esri Nederland nr. 022010

IEDEREEN MET
GIS
AAN DE SLAG

- Meer duurzaamheid in Nederland
- GIS geeft windenergie
- De hele stad op je bureau

'Iedereen gaat hier met GIS aan de slag'

GIS: beter werk leveren, tijdwinst maken en extra bijdrage aan natuur leveren.

Planten, dieren en hun omgeving beïnvloeden elkaar voortdurend. Grote veranderingen op korte of lange termijn laten dus hun sporen na. Dit vraagt om een duurzame omgang met de natuur. In Nederland hebben planologische beslissingen, door beperkte ruimte, vaak grote impact op de omgeving. Het ecologisch adviesbureau Altenburg & Wymenga maakt gebruik van GIS in haar advies over onder meer de afstemming tussen mens en milieu. "De rol van geo-informatie wordt in onze organisatie groter en groter."

Een (glas)tuinbouwer wil een nieuwe kas neerzetten. Maar mag dit wel zomaar? De aanwezigheid van de nieuwe kas heeft impact op de omgeving. Er verdwijnt bijvoorbeeld een stuk land waar weidevogels gewend waren hun eieren te leggen en er is 's nachts sprake van meer lichtverstoring in de omgeving. Ecologisch onderzoeks- en adviesbureau Altenburg & Wymenga berekent aan de hand van wet- en regelgeving, wat de prijs is die de natuur betaalt voor de komst van de nieuwe kas. Een andere locatie kan misschien worden aangewezen als 'compensatiegebied' voor plant- en diersoorten die verloren gaan. Slaagt die missie? Op vele van zulke evaluatiemomenten komt Altenburg & Wymenga in actie.

We praten met Lucien Davids en Ronald de Jong, beiden zijn GIS-medewerker bij Altenburg & Wymenga. De Jong: "De flora en fauna wordt voortdurend beïnvloed door ruimtelijke ontwikkelingen." Naast concreet vooronderzoek (effectenstudies en toetsen van plannen), de evaluatie van natuurbeheer en -beleid, brengt Altenburg & Wymenga de verspreiding van plant- en diersoorten in kaart. Niet ver van de interviewlocatie bereiden twee medewerkers in de werkplaats een groot muizenonderzoek voor. Ze zetten straks zo'n tweehonderd muizen vallen uit om data te verzamelen. De geografische

locatie van de vallen wordt hierbij direct digitaal vastgelegd met behulp van mobiel GIS.

BELEID BEPALEN EN STUREN

"GIS speelt op alle niveaus van de organisatie een rol", zegt Lucien Davids. Praktisch is het handig, het brengt meteen en snel de situatie letterlijk in kaart. Voor we een project ingaan kun je snel nagaan of er intern al iets bekend is over de omgeving (is het bijvoorbeeld beschermd gebied?). Als het gaat om het inwinnen, beheren en analyseren van ruimtelijke data levert GIS tijdwinst op. Technieken als mobiel GIS, remote sensing en 3D-digitaliseren vormen 'gewoon' onderdeel van het werkproces als dat nodig is.

Binnen het bedrijf is een onderscheid gemaakt in de volgende inhoudelijke expertises: Natuurwet- en regelgeving, Fauna-ecologie, Vegetatiekartering- en monitoring, Fauna-inventarisatie en monitoring en Ecologie en ruimte. De ecologen van deze afdelingen schakelen in de uitvoer van projecten het GIS-team in voor het in kaart brengen van planten en dieren en de analyses daarop. Deze kaarten en de analyseresultaten vormen de basis voor het verstrekken van ecologisch advies. Deze informatie bepaalt en stuurt beleid, of maakt knelpunten zichtbaar. Veel advieswerk vloeit voort uit de implementatie van nationale en Europese

natuurwetgeving zoals Natura 2000 en de Ecologische Hoofdstructuur.

Er wordt bij Altenburg & Wymenga steeds meer gebruik van de afdeling Geo-informatie gemaakt. De laatste jaren is de afdeling dan ook flink in niveau gegroeid. Er zijn drie vrouwen en drie mannen actief. Niet echt een grote afdeling als je het vergelijkt met grote ingenieursbureaus, wél innovatief en ambitieus in het werk.

POTENTIEEL BENUTTEN

Het enthousiasme van het GIS-team voor GIS is overgeslagen op de rest van de organisatie. "Je merkt het, collega's zijn bewuster bezig met geo-data. Dat is niet zomaar gebeurd. We hebben GIS op de kaart

De werkwijze van Altenburg & Wymenga is veranderd doordat de rol van GIS binnen de organisatie groter is geworden.

“Collega’s zijn bewuster bezig met geo-data.”

moeten zetten om het potentieel volledig te kunnen benutten. Daar zijn we nog steeds hard mee bezig, maar er is nu al een duidelijke geo-awareness aanwezig. Het gebruik van Geo-informatie en de inzet van GIS vormt een belangrijk onderdeel in de totstandkoming van onze adviezen. Rapporten zijn voorzien van hoogwaardig kaartmateriaal en ruimtelijke data wordt digitaal opgeleverd volgens geldende standaarden, het voelt voor iedereen completer. Onze werkwijze is dus echt veranderd doordat de rol van GIS binnen de organisatie groter is geworden.

Er is ruimte gekomen voor een verschuiving van de rol van de afdeling Geo-informatie binnen de organisatie. Binnenkort kunnen onze medewerkers via de server gemakkelijk zelf de grote hoeveelheid die wij aan Geo-informatie creëren en beheren, raadplegen. Bijvoorbeeld waar wij in het verleden onderzoek hebben verricht of hoe een plangebied is gelegen ten opzichte van de ruimtelijke grenzen van natuurbeleid. Iedereen gaat hier met GIS aan de slag!” Davids: “Veel eenvoudige GIS vragen zijn straks door de collega’s zelf te beantwoorden. Wij kunnen ons dan volledig richten op de geavanceerdere analyses, het maken van kwalitatief hoogwaardige kaarten en het intern communiceren van de (nieuwe) mogelijkheden van GIS.”

CENTRAAL WERKEN

Een andere, belangrijke rol ziet de afdeling in het bewaken van de kwaliteit. “We werken volgens bepaalde wetenschappelijk beproefde methodieken en die moeten natuurlijk gevolgd worden.” Verder legt het GIS-team zich toe op metadata (data over data) om de datakwaliteit te verhogen en te waarborgen. Daarnaast is het ontwerpen, vullen en beheren van een organisatiebrede database een nieuwe taak geworden. De Jong: “Hoewel we een projectgestuurde organisatie zijn willen we toe naar een projectoverstijgende opslag van onze eigen ingewonnen geo-data. We werken toe naar een meer themagerichte opslag van onze gegevens.” Dit moet er voor zorgen dat data eenvoudiger te vinden is en daarnaast gemakkelijk op projectoverstijgend niveau geanalyseerd en gepresenteerd kan worden.

Altenburg & Wymenga slaat de komende tijd een logische stap in richting het toegankelijker gebruik van geo-informatie door medewerkers. Daar speelt het GIS team een cruciale rol in. Maar daardoor kan het onderzoeks- en adviesbureau de komende jaren wel efficiënter werken en hoogwaardiger rapporten afleveren.

AUTEUR: Harmen van Doorn

E-MAIL: gisgeeftenergie@esri.nl

WEB: altwym.nl

“GIS speelt op alle niveaus van de organisatie een rol.”

ALTENBURG & WYMENGA

Onderzoeks- en adviesbureau Altenburg & Wymenga werkt al sinds 1988 in de ecologische sector. Deze groene markt wordt met 35 specialisten bediend, soms in samenwerking met hydrologen en landschapsarchitecten. Opdrachtgevers zijn met name overheden, natuurbeheerorganisaties, ingenieursbureaus maar ook bedrijven en particulieren.

Het ecologisch adviesbureau voelt zich nauw verbonden met de natuur en heeft daarom bij de nieuw- en verbouw van haar prachtige kantoorpand gekozen voor duurzame materialen en technieken (bijvoorbeeld het gebruik van een warmtepomp, natuurverf en ecologische basismaterialen).

Zie voor foto's de nieuwe website altwym.nl.